

Vereniging Stedelijk Leefmilieu
Dennenstraat 124
6543 JW NIJMEGEN
(024) 3780384
postbank: 1770432
e-mail: m.jacobs@leefmilieu.nl
internet: www.leefmilieu.nl

Aan: Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
Minister J. Cramer
Postbus 20951
2500 EZ DEN HAAG

Datum: 30 november 2009

Onderwerp: Toegang tot informatie over luchtkwaliteit is sterk verslechterd

Geachte mevrouw Cramer,

Zoals u weet vormt luchtkwaliteit een milieu-onderwerp waar veel Nederlanders zich sterk bij betrokken voelen. Veel mensen maken zich zorgen over de luchtkwaliteit op de plaatsen waar ze wonen, werken of naar school gaan. Gelukkig gaat het met de luchtkwaliteit steeds iets beter, jammer genoeg kan niet hetzelfde gezegd worden van de kwaliteit van de informatievoorziening erover.

Tot en met 2006 maakten gemeenten rapportages voor hun burgers

Tot voor kort maakten alle grote gemeenten ieder jaar een rapportage luchtkwaliteit en kleine gemeenten als er sprake was van overschrijdingen van de normen. Inwoners van de gemeenten en andere belangstellenden konden dan zien waar deze overschrijdingen plaats vonden en hoe de luchtkwaliteit in de rest van de gemeente was. De publicatie van deze rapporten over de jaren heen schiep een helder beeld van de ontwikkeling van de luchtkwaliteit en mensen waren in staat hun besluiten, bijvoorbeeld hun verhuisplannen, daarop te baseren. In de loop der jaren gingen steeds meer gemeenten over tot het digitaal rapporteren waardoor de informatie steeds beter toegankelijk werd.¹ Tot en met rapportagejaar 2006 vertoonde de toegankelijkheid van de rapportages luchtkwaliteit een stijgende lijn.

NSL inputgegevens niet beschikbaar

Met de invoering van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) is aan deze situatie abrupt een einde gekomen.

---

¹ Zie op de site <http://www.lokaalenucht.nl> voor de rapportages die door onze vereniging zijn verzameld

In plaats van het maken van rapportages luchtkwaliteit rapporteren de gemeenten hun gegevens nu vertrouwelijk op een website van Infomil in een ict-programma ten behoeve van het NSL.² Maar deze gegevens zijn niet langer toegankelijk voor burgers. Citaat van deze site: *De gegevens en resultaten van de Rapportagetool zijn alleen toegankelijk voor wegbeheerders en haar eventuele vertegenwoordigers zoals milieudiensten en adviesbureaus en alleen mogelijk als u ingelogd bent.*

Wel wordt een klein deel van de informatie via een softwareprogramma, de *Saneringstool*³, beschikbaar gemaakt voor betrokken ambtenaren en is daar voor goed geïnformeerde leken ook te vinden. Deze gegevens zijn echter niet compleet, daarover later meer.

Gemeenten gestopt met maken rapportages luchtkwaliteit

Op veel punten is deze situatie een achteruitgang. Vrijwel alle gemeenten zijn gestopt met het maken van eigen rapportages luchtkwaliteit en informeren hun burgers niet langer rechtstreeks. De enkele gemeente die wel rapporteert voelt zich niet verantwoordelijk voor de gegevens die door VROM worden bekend gemaakt zoals blijkt uit het rapport luchtkwaliteit 2007 van de gemeente Rijnsoude op blz. 6: *"Wellicht ten overvloede wijst de milieudienst erop dat zij geen invloed heeft gehad op de resultaten die door VROM bekend zijn gemaakt. Er is alleen de mogelijkheid geweest om de invoergegevens in de rapportagetool te controleren en zonedig aan te vullen of te corrigeren. Dit heeft de milieudienst gedaan. Eventuele vragen over de resultaten zullen wij dan ook aan Infomil moeten stellen."*

Rapportages gemeente blijven nodig

Het aanleveren van gegevens voor het NSL aan VROM kan geen vervanging zijn voor het maken van een eigen rapportage door gemeenten want:

- in het NSL ligt de nadruk op NO₂ en fijn stof (PM10) terwijl daarnaast ook over zwaveldioxide, benzeen, lood en koolmonoxide gerapporteerd moet worden (zie ook bijlage 1, waarin de relevante passages uit de Europese regelgeving worden geciteerd).
- de lokale effecten van scheepvaart, industrie en megastallen zijn in de Saneringstool niet terug te vinden
- de inputgegevens voor de Saneringstool zijn niet toegankelijk voor burgers en milieuorganisaties
- bij niveaus van fijn stof en NO₂ lager dan de overschrijdingsnormen treden gezondheidseffecten op, ook deze gegevens zijn daarom voor veel mensen relevant en verdwijnen in een tool die zich uitsluitend richt op overschrijdingsnormen.

Recht op informatie

Zoals geschetst is de informatievoorziening richting burger sterk verslechterd. Dit is niet conform de bedoelingen van de Europese regelgever en kan ook niet uw bedoeling zijn.

² <http://www.rapportagetool.nl/?menu=rapportage2008&sub=gegevens2008>

³ <http://www.saneringstool.nl/saneringstool.html>

Vereniging Stedelijk Leefmilieu
Dennenstraat 124
6543 JW NIJMEGEN
(024) 3780384
postbank: 1770432
e-mail: m.jacobs@leefmilieu.nl
internet: www.leefmilieu.nl

Volgens ons zijn er nu twee routes open om de situatie te verbeteren:

1. Nederlandse gemeenten gaan hun rapportages luchtkwaliteit weer opstellen en publiceren zoals voorheen gebruikelijk was of,
2. de saneringstool wordt uitgebreid met de nu nog ontbrekende gegevens en burgers en milieugroepen krijgen toegang tot de inputgegevens.

Graag zouden wij van u weten of u de door ons geschetste situatie herkent en welke koers u inslaat om de informatievoorziening over luchtkwaliteit blijvend te verbeteren. Het is belangrijk dat het voor iedereen transparant is wat de lokale luchtkwaliteit op dit moment is en op welke manier deze zich de komende jaren verder ontwikkelt.

Met vriendelijke groet,

Marga Jacobs
Voorzitter

C. van Steen
Secretaris

Bijlage 1 Artikel 1 en 8 uit de RICHTLIJN 1999/30/EG VAN DE RAAD

van 22 april 1999

betreffende grenswaarden voor zwaveldioxide, stikstofdioxide en stikstofoxiden, zwevende deeltjes en lood in de lucht

Artikel 1 Doelstellingen

Deze richtlijn heeft ten doel:

- grenswaarden en, waar nodig, alarmdrempels voor de concentraties van zwaveldioxide, stikstofdioxide en stikstofoxiden, zwevende deeltjes en lood in de lucht vast te stellen teneinde schadelijke gevolgen voor de gezondheid van de mens en voor het milieu in zijn geheel te voorkomen, te verhinderen of te verminderen;
- de concentraties van zwaveldioxide, stikstofdioxide en stikstofoxiden, zwevende deeltjes en lood in de lucht met gemeenschappelijke methoden en criteria te beoordelen;
- te beschikken over adequate informatie over de concentraties van zwaveldioxide, stikstofdioxide en stikstofoxiden, zwevende deeltjes en lood in de lucht en ervoor te zorgen dat de bevolking daarover wordt ingelicht;
- de luchtkwaliteit ten aanzien van zwaveldioxide, stikstofdioxide en stikstofoxiden, zwevende deeltjes en lood in stand te houden indien zij goed is en te verbeteren in andere gevallen.

Artikel 8 Informatie van het publiek

1. De lidstaten zorgen ervoor dat recente informatie over de concentraties van zwaveldioxide, stikstofdioxide en stikstofoxiden, zwevende deeltjes en lood in de lucht **stelselmatig toegankelijk wordt gemaakt** voor het publiek en voor geëigende organisaties zoals milieu- en consumentenorganisaties, organisaties die de belangen van gevoelige bevolkingsgroepen behartigen en andere relevante instanties voor de gezondheidszorg, bijvoorbeeld via radio en televisie, pers, informatieschermen of computernetwerkdiensten.

Informatie over de concentraties van zwaveldioxide, stikstofdioxide en zwevende deeltjes in de lucht wordt tenminste dagelijks bijgewerkt, en in het geval van uurwaarden voor zwaveldioxide en stikstofdioxide wordt deze informatie als zulks praktisch haalbaar is per uur bijgewerkt. Informatie over de concentraties van lood in de lucht wordt tenminste driemaandelijks bijgewerkt.

Deze informatie behelst ten minste alle overschrijdingen van de concentraties van de grenswaarden en de alarmdrempels gedurende de middelingstijden die in de bijlagen I tot en

Vereniging Stedelijk Leefmilieu
Dennenstraat 124
6543 JW NIJMEGEN
(024) 3780384
postbank: 1770432
e-mail: m.jacobs@leefmilieu.nl
internet: www.leefmilieu.nl

---

met IV zijn vermeld. Indien mogelijk worden de gegevens **ook verstrekt als de vervuiling boven of onder deze grenswaarden en alarmdrempels ligt of deze bereikt**. Voorts omvat deze informatie een summiere beoordeling ten aanzien van grenswaarden en alarmdrempels, alsmede passende voorlichting over de gezondheidseffecten.

2. Wanneer de lidstaten krachtens artikel 8, lid 3, van Richtlijn 96/62/EG plannen of programma's voor het publiek toegankelijk maken, met inbegrip van de plannen en programma's voor de zones en agglomeraties die de lidstaten overeenkomstig artikel 3, lid 4, artikel 5, lid 4 en artikel 5, lid 5, aanwijzen, maken zij deze tevens toegankelijk voor de in lid 1 bedoelde organisaties.

3. Wanneer de in deel II van bijlage I en bijlage II vermelde alarmdrempel wordt overschreden omvat de overeenkomstig artikel 10 van Richtlijn 96/62/EG aan het publiek verstrekte informatie minimaal de in deel III van bijlage I en bijlage II vermelde gegevens.

4. Informatie aan het publiek en de in de leden 1 en 3 bedoelde organisaties moet duidelijk, begrijpelijk en toegankelijk zijn.